

RJ-Uiting 2025-4: Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS* in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW

<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>100 'Inleiding'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>Paragraaf 0, alinea's 102 tot en met 116 en Bijlage 1</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>105 'Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS* in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>Gehele hoofdstuk</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>160 'Gebeurtenissen na balansdatum'</i>
<i>Alinea</i>	<i>202a</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>214 'Financiële vaste activa'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>512, 514, 515 en 516</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>240 'Eigen vermogen'</i>
<i>Alinea's</i>	<i>224a, 227b, 227c, 227d en 232</i>
<i>Status</i>	<i>ontwerp-Richtlijn</i>
<i>Publicatiedatum RJ-Uiting</i>	<i>8 mei 2025</i>
<i>Voorgestelde ingangsdatum</i>	<i>1 januari 2026</i>
<i>Commentaarperiode tot</i>	<i>6 juni 2025</i>

Inleiding

Voor wie is deze RJ-Uiting relevant

Deze RJ-Uiting is relevant voor rechtspersonen die hun geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening opstellen op basis van IFRS*¹.

Welke wijzigingen stelt de RJ voor

De RJ stelt voor om alle alinea's die in aanvulling op de toepassing van IFRS* relevant zijn, op te nemen in een (nieuw) hoofdstuk. Hiermee wordt de toegankelijkheid van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving vergroot.

¹ IFRS* de door de Europese Unie aanvaarde standaarden van de International Accounting Standards Board (IASB) en interpretaties van de IFRS Interpretations Committee (IFRS IC) (zie artikel 2:362 lid 8 BW).

Ingangsdatum

De RJ stelt voor de aanpassingen van kracht te laten zijn voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

Commentaarperiode

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van commentaren op deze RJ-Uiting. Deze kunnen tot uiterlijk 6 juni worden ingediend bij het RJ-secretariaat, bij voorkeur per email (secretariaat@rjnet.nl). Commentaren zullen als openbare informatie worden behandeld en op de RJ-website worden gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Achtergrond en inhoud

In de huidige Richtlijnen voor de jaarverslaggeving zijn alinea's die in aanvulling op de toepassing van IFRS* relevant zijn, opgenomen in meerdere hoofdstukken (hoofdstuk 100 'Inleiding', hoofdstuk 160 'Gebeurtenissen na balansdatum', hoofdstuk 214 'Financiële vaste activa' en hoofdstuk 240 'Eigen vermogen'). De RJ stelt voor alle alinea's die in aanvulling op de toepassing van IFRS* relevant zijn, over te hevelen naar een (nieuw) hoofdstuk 105 'Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS* in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW'. Het doel hiervan is om deze alinea's makkelijker vindbaar te maken voor de doelgroep.

Bij deze RJ-Uiting is een transponeringstabel opgenomen waarin is vermeld waar de alinea's uit de jaareditie 2025 die in aanvulling op de toepassing van IFRS* relevant zijn, zijn opgenomen in het voorgestelde (nieuwe) hoofdstuk 105.

Naast het voorgestelde (nieuwe) hoofdstuk 105 zijn tevens de voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 100 'Inleiding', hoofdstuk 160 'Gebeurtenissen na balansdatum', hoofdstuk 214 'Financiële vaste activa' en hoofdstuk 240 'Eigen vermogen' (gemarkeerd) opgenomen in deze RJ-Uiting.

Met het verplaatsen van de alinea's naar hoofdstuk 105 zijn in beginsel geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. Wel is de RJ van oordeel dat de volgende onderwerpen nuancering behoeven:

- gebeurtenissen na balansdatum; en
- toepassing van artikel 2:362 lid 9 BW.

Gebeurtenissen na balansdatum

In alinea 202a van hoofdstuk 160 'Gebeurtenissen na balansdatum' is thans opgenomen dat een rechtspersoon die combinatie 3 of 4 toepast slechts die effecten van gebeurtenissen na balansdatum dient te verwerken in de jaarrekening die blijken tot het moment dat de jaarrekening wordt opgemaakt ('date of authorisation for issue'). Daarbij is expliciet opgenomen dat effecten van gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening en nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum niet worden verwerkt. De RJ is van mening dat deze laatste zin nuancering behoeft. Volgens artikel 2:362 lid 6 BW worden gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening verwerkt in de jaarrekening voor zover dat onontbeerlijk is voor het inzicht. IFRS* gaat niet in op de periode na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening. Indien deze situatie zich voordoet,² kan het bestuur besluiten de jaarrekening opnieuw op te maken rekening houdend met de effecten van deze gebeurtenissen. Daarnaast dienen beursgenoteerde

² Situatie genoemd in RJ 160 (alinea 160.104 en RJ 160 Bijlage 1 'Verwerken en toelichten gebeurtenissen na balansdatum'); periode b.

rechtspersonen de bepalingen die zijn opgenomen in artikel 5:25c lid 7 Wft in acht te nemen; in alinea 105.110 is deze situatie beschreven.

Toepassing van artikel 2:362 lid 9 BW

In artikel 2:362 lid 9 BW zijn bepaalde artikelen en afdelingen van Titel 9 Boek 2 BW van toepassing verklaard indien jaarrekeningen op basis van IFRS* worden opgesteld. Deze artikelen en afdelingen hebben vooral betekenis indien de enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS* of indien de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* wordt opgesteld.

In de praktijk bestaan verschillende visies over de vraag of het toelichtingsvereiste met betrekking tot het gemiddeld aantal werknemers (artikel 2:382 BW) ook van toepassing is op een geconsolideerde jaarrekening die is opgesteld op basis van IFRS*. De RJ is van oordeel dat dit wel het geval is, omdat dit toelichtingsvereiste niet alleen betekenis heeft voor een enkelvoudige jaarrekening, maar ook voor een geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS*. Om die reden stelt de RJ voor dit te verduidelijken in alinea 105.109.

Transponeringstabel

Huidige alinea	Voorgestelde alinea
100.101	105.106
100.102	105.107
100.102a	105.108
100.103	105.101
100.104	105.101 en 105.102
100.106	105.201 en 105.202
100.107	105.301
100.108	105.305
100.109	105.302
100.110	105.306
100.111	105.307
100.112	105.308
100.113	105.315
100.114	105.316
100.115	105.109
100.116	105.402
100 Bijlage 1	105 Bijlage 1
160.202a	105.110
214.512	105.309
214.514	105.310
214.515	105.311
214.516	105.312
240.224a	105.304 en 105.403
240.227b	105.313 en 105.404
240.227c	105.310 en 105.311
240.227d	105.314
240.232	105.313 en 105.404

105 JAARREKENINGEN OPGESTELD OP BASIS VAN IFRS* IN COMBINATIE MET TITEL 9 BOEK 2 BW

Deze Richtlijn 105 is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

105.0 Definities

Beursgenoteerde rechtspersoon: een rechtspersoon waarvan de effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt, zoals bedoeld in artikel 4 lid 1 van Richtlijn 2004/39/EG, van een lidstaat van de Europese Unie.

Enkelvoudige jaarrekening: de jaarrekening van de rechtspersoon zelf.

Geconsolideerde jaarrekening: de jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen (artikel 2:405 lid 1 BW).

IAS-verordening: verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen.

IFRS*: de door de Europese Unie aanvaarde standaarden van de International Accounting Standards Board (IASB) en interpretaties van de IFRS Interpretations Committee (IFRS IC) (zie artikel 2:362 lid 8 BW).

Jaarrekening: de enkelvoudige jaarrekening die bestaat uit de balans en de winst-en-verliesrekening met de toelichting, en de geconsolideerde jaarrekening indien een rechtspersoon een geconsolideerde jaarrekening opstelt (artikel 2:361 lid 1 BW).

Nettovermogenswaarde: de rechtspersoon bepaalt de nettovermogenswaarde van de deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op dezelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat.

105.1 Combinaties van grondslagen in de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening

Inleiding en toepassingsgebied

101 Beursgenoteerde rechtspersonen, zoals bedoeld in paragraaf 0 Definities, zijn op grond van de IAS-verordening verplicht de geconsolideerde jaarrekening op te stellen op basis van IFRS*. Artikel 2:362 lid 8 BW biedt niet-beursgenoteerde rechtspersonen de mogelijkheid om de geconsolideerde en/of de enkelvoudige jaarrekening op te stellen op basis van IFRS*.

Dit hoofdstuk behandelt de jaarrekening van rechtspersonen die hun geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening opstellen op basis van IFRS* en bevat een nadere toelichting op de mogelijke combinaties en de wettelijke bepalingen die hierbij van toepassing zijn. Bij

toepassing van IFRS* in de geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening blijven namelijk altijd bepaalde wettelijke bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW van toepassing. Tevens bevat het hoofdstuk enkele praktische onderwerpen in geval van toepassing van de combinaties van grondslagen in de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening.

102 De rechtspersoon kan, indien een geconsolideerde jaarrekening is opgesteld, de enkelvoudige jaarrekening slechts op basis van IFRS* opstellen indien de geconsolideerde jaarrekening ook op basis van IFRS* is opgesteld (artikel 2:362 lid 8 BW). Indien de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* wordt opgesteld, heeft de rechtspersoon de keuze om de enkelvoudige jaarrekening op basis van Titel 9 Boek 2 BW op te stellen (al dan niet met toepassing van de optie om de waarderingsgrondslagen te hanteren die in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast), of op basis van IFRS*. In onderstaande tabel zijn de mogelijke combinaties opgenomen die de wet biedt indien naast de enkelvoudige jaarrekening een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld.

Geconsolideerde jaarrekening Enkelvoudige jaarrekening	
1. Titel 9 Boek 2 BW	Titel 9 Boek 2 BW
2. IFRS*	Titel 9 Boek 2 BW zonder toepassing van de optie om de waarderingsgrondslagen te hanteren die in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast (artikel 2:362 lid 8 BW)
3. IFRS*	Titel 9 Boek 2 BW met toepassing van de optie om de waarderingsgrondslagen te hanteren die de rechtspersoon heeft toegepast in de geconsolideerde jaarrekening (artikel 2:362 lid 8 BW)
4. IFRS*	IFRS*

103 Indien de rechtspersoon uitsluitend een enkelvoudige jaarrekening opstelt, kan de rechtspersoon ervoor kiezen de enkelvoudige jaarrekening op te stellen op basis van IFRS*. In dat geval zijn de bepalingen over combinatie 4 in paragraaf 4 van dit hoofdstuk eveneens van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening.

104 Dit hoofdstuk is niet van toepassing op situaties waarin de richtlijnen voor bepaalde onderwerpen toestaan IFRS*-standaarden, IFRS-standaarden of US GAAP-standaarden toe te passen in plaats van de richtlijnen voor de betreffende onderwerpen (zoals dit bijvoorbeeld is toegestaan voor pensioenen in alinea 101 van hoofdstuk 271 Personeelsbeloningen). Verwezen wordt naar alinea 104a van hoofdstuk 100 Inleiding.

105 Indien een rechtspersoon niet kiest voor toepassing van IFRS* in de geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening, moeten de voorschriften van Titel 9 Boek 2 BW worden gevolgd en mag niet met een beroep op IFRS* daarvan worden afgeweken.

Wettelijke bepalingen

106 Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op de volgende wettelijke bepalingen:

- artikel 2:361 lid 1 BW; en
- artikel 2:362 lid 8 t/m lid 10 BW.

Deze bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 900 Wetteksten.

107 De rechtspersoon vermeldt op grond van artikel 2:362 lid 10 BW in de toelichting op basis van welke standaarden de jaarrekening is opgesteld.

108 Indien een rechtspersoon IFRS* toepast in de geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening, heeft de rechtspersoon te maken met een wisselwerking tussen IFRS* (op basis van de IAS-verordening) en de Nederlandse wetgeving.

Voor zover de wetgeving onderwerpen behandelt die binnen het toepassingsgebied van IFRS* (op basis van de IAS-verordening vallen), is IFRS* leidend.

109 In artikel 2:362 lid 9 BW zijn bepaalde artikelen en afdelingen van Titel 9 Boek 2 BW van toepassing verklaard indien jaarrekeningen op basis van IFRS* worden opgesteld. Dit betreft onderwerpen die buiten het toepassingsgebied van IFRS* vallen. Voorbeelden hiervan zijn het bestuursverslag en andere verslagen en verklaringen (afdeling 7, artikelen 2:391 en 391a BW), de overige gegevens (afdeling 8, artikel 392 BW), het deskundigenonderzoek (afdeling 9, artikel 2:393 BW) en de openbaarmaking (afdeling 10, artikelen 2:394 en 395 BW). Ook de kapitaalbeschermingsregels en presentatievoorschriften van de artikelen 2:365 lid 2, 373, 389 lid 8 en 390 BW blijven van toepassing op jaarrekeningen die zijn opgesteld op basis van IFRS*.

Deze artikelen en afdelingen hebben vooral betekenis indien de enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS*, of indien de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* worden opgesteld. Als de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* wordt opgesteld en de enkelvoudige jaarrekening op basis van Titel 9 Boek 2 BW wordt opgesteld (combinaties 2 en 3), zijn de betreffende artikelen en afdelingen zoals genoemd in artikel 2:362 lid 9 BW reeds van toepassing.

Het toelichtingsvereiste met betrekking tot het gemiddeld aantal werknemers (artikel 2:382 BW) is ook van toepassing op een geconsolideerde jaarrekening die is opgesteld op basis van IFRS*, omdat dit toelichtingsvereiste niet alleen betekenis heeft voor een enkelvoudige jaarrekening, maar ook voor een geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* betekenis heeft.

Voor een nadere toelichting op artikel 2:362 lid 9 BW wordt verwezen naar alinea 402.

Gebeurtenissen na balansdatum

110 In hoofdstuk 160 Gebeurtenissen na balansdatum wordt voor gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum onderscheid gemaakt tussen gebeurtenissen die blijken na balansdatum tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening (periode a) en gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening (periode b). Onder Titel 9 Boek 2 BW worden gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening op grond van artikel 2:362 lid 6 BW verwerkt in de jaarrekening voor zover dat onontbeerlijk is voor het inzicht.

IFRS* beperkt zich tot de periode na balansdatum tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening ('date of authorisation for issue'). en gaat niet in op de periode na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening. Indien zich na het opmaken van de jaarrekening gebeurtenissen na balansdatum voordoen die onontbeerlijk zijn voor het inzicht,

kan het bestuur besluiten de jaarrekening opnieuw op te maken rekening houdend met de effecten van deze gebeurtenissen. Daarnaast dienen beursgenoteerde rechtspersonen de bepalingen die zijn opgenomen in art 5:25c lid 7 Wft in acht te nemen.

105.2 Combinatie 2

Algemeen

201 Indien de rechtspersoon combinatie 2 toepast, betekent dit dat de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS* en de enkelvoudige jaarrekening op basis van Titel 9 Boek 2 BW. Er wordt dan geen gebruik gemaakt van de optie om in de enkelvoudige jaarrekening de waarderingsgrondslagen toe te passen die de rechtspersoon ook in de geconsolideerde jaarrekening heeft toegepast. Door de toepassing van verschillende grondslagen in de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening leidt combinatie 2 in veel gevallen tot verschillen in het eigen vermogen en resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening en volgens de enkelvoudige jaarrekening. Dergelijke verschillen worden op grond van artikel 2:389 lid 10 BW in de toelichting van de enkelvoudige jaarrekening vermeld.

202 Aangezien de enkelvoudige jaarrekening bij combinatie 2 volledig aan Titel 9 Boek 2 BW moet voldoen zijn de waarderingsgrondslagen van Titel 9 Boek 2 BW en van deze bundel integraal van toepassing.

Presentatie en toelichting

203 De geconsolideerde jaarrekening wordt bij toepassing van combinatie 2 op basis van IFRS* opgesteld. De presentatie- en toelichtingsvereisten van IFRS* zijn daarom van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening wordt bij toepassing van combinatie 2 op basis van Titel 9 Boek 2 BW opgesteld. De presentatie- en toelichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 BW, het Besluit modellen jaarrekening en de presentatie- en toelichtingsbepalingen uit deze bundel moeten daarbij worden gevolgd.

105.3 Combinatie 3

Algemeen

301 Indien de rechtspersoon combinatie 3 toepast, betekent dit dat de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS* en de enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van Titel 9 Boek 2 BW, waarbij de waarderingsgrondslagen worden toegepast die de rechtspersoon ook in de geconsolideerde jaarrekening heeft toegepast. De mogelijkheid om de waarderingsgrondslagen die worden toegepast in de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* ook toe te passen in de enkelvoudige jaarrekening, is door de wetgever gecreëerd om het mogelijk te maken het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening in beginsel gelijk te houden aan het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening. Dit betekent dat bij het bepalen van de waardering van activa en passiva (inclusief geconsolideerde deelnemingen) in de enkelvoudige jaarrekening, dezelfde waarderingsgrondslagen en daaruit voortvloeiende waarderungen van de (onderliggende) activa en passiva worden gehanteerd, zoals deze zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Het voorgaande is ook van toepassing op de classificatiegrondslagen die van invloed zijn op het onderscheid tussen eigen en vreemd vermogen.

302 Dit betekent overigens niet dat er geen verschillen kunnen bestaan tussen het eigen vermogen en het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen en het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening. Net als bij combinatie 1 (zie alinea 102 van

dit hoofdstuk en alinea 304 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen) kunnen vanuit het perspectief van de enkelvoudige jaarrekening in specifieke situaties verschillen bestaan tussen het eigen vermogen en het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening en het eigen vermogen en het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening. Dergelijke verschillen worden op grond van artikel 2:389 lid 10 BW toegelicht. Voorbeelden van verschillen die kunnen ontstaan zijn weergegeven in de alinea's 306 en 307.

303 Aangezien de enkelvoudige jaarrekening bij combinatie 3 aan Titel 9 Boek 2 BW moet voldoen, zijn de kapitaalbeschermingsregels van de artikelen 2:365 lid 2, 373, 389 lid 8 en 390 BW van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening. Voor een nadere uiteenzetting van deze kapitaalbeschermingsregels wordt verwezen naar paragraaf 2 Eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Overgang naar IFRS* in de geconsolideerde jaarrekening

304 Een rechtspersoon heeft bij de overgang naar IFRS* in de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS 1 Eerste toepassing van IFRS eenmalig de optie om de reële waarde van bepaalde activa aan te merken als 'veronderstelde kostprijs' op de transitiedatum. Het verschil met de boekwaarde bij waardering op basis van Titel 9 Boek 2 BW op transitiedatum wordt in de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS* verwerkt in de Overige reserves. Bij toepassing van combinatie 3 wordt in de enkelvoudige jaarrekening voor de waardevermeerdering voortvloeiend uit een 'veronderstelde kostprijs'-waardering een herwaarderingsreserve aangehouden. Deze herwaarderingsreserve wordt gerealiseerd naarmate (en naar rato) het actief wordt afgeschreven en/of wordt verkocht. Deze realisatie wordt rechtstreeks vanuit de herwaarderingsreserve ten gunste van de Overige reserves verwerkt.

Voor een nadere toelichting op herwaarderingsreserves wordt verwezen naar alinea's 222 tot en met 228 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Geconsolideerde deelnemingen

305 Een geconsolideerde deelneming wordt in de enkelvoudige jaarrekening gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode, waarbij de deelneming wordt beschouwd als een samenstel van activa en passiva en niet als een ondeelbaar actief. Bij deze waarderingsmethode komt tot uitdrukking dat de deelnemende partij een economisch belang heeft bij dit samenstel van activa en passiva van de deelneming (zie ook alinea 201 van hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening).

Transacties en/of balansposities tussen de moedermaatschappij en haar geconsolideerde deelneming, waarbij sprake is van een 100%-belang, leiden derhalve niet tot verschillen tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening. De effecten van onderlinge transacties en/of balansposities worden geëlimineerd waarbij de eliminaties zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening het uitgangspunt zijn voor de eliminaties in de enkelvoudige jaarrekening in overeenstemming met de uitgangspunten van hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening. Voorbeelden hiervan zijn:

- te verwachten kredietverliezen (expected credit losses) zoals voorgeschreven in IFRS 9 Financiële instrumenten op leningen en vorderingen op de deelneming;
- verschillen in de verwerkingswijze van een lessor en een lessee voor een lease tussen de moedermaatschappij en de deelneming conform IFRS 16 Leaseovereenkomsten;
- derivaten die zijn afgesloten door de moedermaatschappij waarbij het afgedekte risico zich bij de deelneming bevindt en in de geconsolideerde jaarrekening hedge-accounting wordt toegepast; en

- een door een deelneming uitgegeven financieel instrument dat (deels) wordt gehouden door de moedermaatschappij, waarbij de deelneming dit instrument waardeert tegen geamortiseerde kostprijs en de moedermaatschappij dit instrument waardeert tegen reële waarde.

In de bijlage bij dit hoofdstuk worden deze voorbeelden nader uiteengezet.

306 Indien geen sprake is van een 100%-belang in een geconsolideerde deelneming, kunnen uit dien hoofde verschillen ontstaan tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening. Dit wordt veroorzaakt doordat in de geconsolideerde jaarrekening balansposities en/of transacties integraal worden geëlimineerd en in de enkelvoudige jaarrekening proportioneel. Voor de wijze van proportionele eliminatie en verwerking van intercompany-transacties in de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening. Hierbij zijn de eliminaties zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening het uitgangspunt voor de proportionele eliminatie in de enkelvoudige jaarrekening.

307 Als een geconsolideerde deelneming een negatieve vermogenswaarde heeft, zijn de bepalingen van toepassing zoals opgenomen in de alinea's 418 tot en met 420 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa en de alinea's 424 en 425 van hoofdstuk 252 Voorzieningen, niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa. Dit kan leiden tot een verschil tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening.

Niet-geconsolideerde deelnemingen

308 Transacties en/of balansposities tussen de rechtspersoon en zijn niet-geconsolideerde deelnemingen worden in de enkelvoudige jaarrekening verwerkt conform de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS*.

Omgekeerde overname

309 Zoals nader toegelicht in alinea 512 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa zijn bij een omgekeerde overname in de enkelvoudige jaarrekening van de in juridisch opzicht verkrijgende partij in beginsel twee verwerkingswijzen mogelijk, namelijk de verwerking van de overname volgens de economische realiteit en volgens de juridische vorm. Bij toepassing van combinatie 3 sluit de verwerking volgens de economische realiteit het meest aan bij de doelstelling van deze combinatie. In dat geval wordt de verkrijgende partij, zoals bepaald voor de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening, in de enkelvoudige jaarrekening tegen haar nettovermogenswaarde opgenomen. De activa en verplichtingen van de in juridisch opzicht verkrijgende partij, aangemerkt als overgenomen partij voor de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening, worden geherwaardeerd naar hun reële waarde. Het verschil tussen de aldus bepaalde netto-activa en de overnamesom, zoals bepaald voor de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening, wordt verwerkt als goodwill.

Stapsgewijze overname

310 Bij een stapsgewijze overname die resulteert in een business combination zoals gedefinieerd in Appendix A van IFRS 3 Bedrijfscombinaties, waardeert de rechtspersoon het bestaande belang op reële waarde op de overnamedatum. De waardeverandering van het bestaande belang als gevolg van deze herwaardering wordt via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Op grond van artikel 2:390 lid 1 BW neemt de rechtspersoon een

herwaarderingsreserve op ter grootte van de waardevermeerdering van het bestaande belang, tenzij voor het belang een frequente marktnotering bestaat.

Voor een nadere toelichting op herwaarderingsreserves wordt verwezen naar alinea's 222 tot en met 228 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Verlies van beleidsbepalende invloed

311 Van verlies van beleidsbepalende invloed is sprake indien de feitelijk beleidsbepalende invloed in een geconsolideerde deelneming verloren gaat, terwijl een kapitaalbelang behouden blijft. In een dergelijke situatie waardeert de rechtspersoon het resterende kapitaalbelang op de reële waarde op dat moment, in lijn met de bepalingen van IFRS 10.25 ('loss of control'). De waardeverandering van het resterende kapitaalbelang als gevolg van deze herwaardering wordt via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Op grond van artikel 2:390 lid 1 BW neemt de rechtspersoon in de enkelvoudige jaarrekening een herwaarderingsreserve op ter grootte van de waardevermeerdering van het resterende kapitaalbelang, tenzij voor het belang frequente marktnoteringen bestaan.

Voor een nadere toelichting op herwaarderingsreserves wordt verwezen naar alinea's 222 tot en met 228 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Toe- of afname kapitaalbelang zonder verlies van beleidsbepalende invloed

312 Als de rechtspersoon een gedeelte van een bestaand belang in een geconsolideerde deelneming verkoopt of een additioneel belang in de geconsolideerde deelneming verkrijgt waarbij de feitelijk beleidsbepalende invloed blijft bestaan, wordt het uit deze transactie resulterende verschil tussen de transactieprijs en de boekwaarde van het desbetreffende deel van de netto-activa, in overeenstemming met IFRS 10.23, rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Financiële instrumenten

313 Onder IFRS* moeten of kunnen bepaalde financiële instrumenten in de geconsolideerde jaarrekening als 'fair value through other comprehensive income' worden verwerkt. In het geval van financiële activa in de vorm van schuldinstrumenten worden de waardeveranderingen van dergelijke activa tot het moment van verkoop, aflossing of tot sprake is van een bijzondere waardevermindering in de enkelvoudige jaarrekening onder een herwaarderingsreserve in het eigen vermogen opgenomen. Indien deze waardeveranderingen positief zijn, wordt een herwaarderingsreserve gevormd. Indien deze waardeveranderingen negatief zijn, wordt het negatieve bedrag als negatieve herwaarderingsreserve gepresenteerd tenzij en voor zover sprake is van een bijzondere waardevermindering. Deze herwaarderingsreserve kan dus een negatief saldo hebben.

In het geval van eigen-vermogensinstrumenten worden de waardeveranderingen in de enkelvoudige jaarrekening ook in het eigen vermogen opgenomen, maar worden deze niet later alsnog verwerkt in de winst-en-verliesrekening ('geen recycling'). Indien deze waardeveranderingen positief zijn, wordt een herwaarderingsreserve gevormd. Indien deze negatief zijn, wordt het negatieve bedrag rechtstreeks in mindering gebracht op de vrij uitkeerbare reserves. Deze herwaarderingsreserve wordt op het moment van realisatie rechtstreeks vanuit de herwaarderingsreserve ten gunste van de Overige reserves verwerkt.

Voor een nadere uiteenzetting over herwaarderingsreserves wordt verwezen naar alinea's 222 tot en met 228 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Toepassing IFRS 17 Verzekeringscontracten in de geconsolideerde jaarrekening door een verzekeraar of een verzekeringsgroep

314 De verzekeraar of verzekeringsgroep die in de geconsolideerde jaarrekening IFRS 17 toepast, vormt in de enkelvoudige jaarrekening een herwaarderingsreserve voor ongerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen in overeenstemming met alinea 313. Onder de voorwaarden genoemd in alinea 224c van hoofdstuk 240 Eigen vermogen wordt hierbij voor waardevermeerderingen van de beleggingen een herwaarderingsreserve gevormd, waarbij deze wordt verminderd met (compenserende) samenhangende ongerealiseerde waardevermeerderingen van de verzekeringsverplichtingen.

Presentatie en toelichting

315 De geconsolideerde jaarrekening wordt bij toepassing van combinatie 3 op basis van IFRS* opgesteld. De presentatie- en toelichtingsvereisten van IFRS* zijn daarom van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening wordt bij toepassing van combinatie 3 op basis van Titel 9 Boek 2 BW opgesteld. De presentatie- en toelichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 BW, het Besluit modellen jaarrekening en de presentatie- en toelichtingsbepalingen uit deze bundel moeten daarbij worden gevolgd. De presentatie- en toelichtingsvereisten van IFRS* in de enkelvoudige jaarrekening worden dus niet gevolgd als deze hiermee strijdig zijn. Zo worden voorzieningen bijvoorbeeld op grond van het Besluit modellen jaarrekening in de enkelvoudige jaarrekening als separate post gepresenteerd naast het eigen vermogen en de langlopende- en kortlopende schulden, ook indien de voorzieningen op basis van IFRS* in de geconsolideerde jaarrekening als onderdeel van de langlopende en/of kortlopende schulden worden gepresenteerd. Indien de rechtspersoon gebruik maakt van de vrijstelling genoemd in artikel 2:402 BW, kan worden volstaan met een verkorte winst-en-verliesrekening.

316 Geconsolideerde deelnemingen worden bij de toepassing van de vermogensmutatiemethode in de enkelvoudige jaarrekening gepresenteerd volgens:

- a. de nettovermogenswaardemethode; of
- b. de equity methode.

Bij de presentatie volgens de nettovermogenswaardemethode wordt goodwill afzonderlijk in de balans opgenomen onder de immateriële vaste activa (artikel 2:365 lid 1 letter d BW), terwijl bij de presentatie volgens de equity methode de goodwill als onderdeel van de post deelnemingen wordt opgenomen onder de financiële vaste activa (artikel 2:367 letter a BW). In beide situaties is terugname van een bijzondere waardevermindering van goodwill met betrekking tot geconsolideerde deelnemingen niet toegestaan conform de grondslagen zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening.

317 **Indien sprake is van een negatieve herwaarderingsreserve zoals bedoeld in alinea 313, dient in de toelichting te worden vermeld dat voor de bepaling van de vrij uitkeerbare winst deze negatieve herwaarderingsreserve in mindering wordt gebracht op de vrij uitkeerbare reserves.**

105.4 Enkelvoudige jaarrekening opgesteld op basis van IFRS*, waaronder combinatie 4

Algemeen

401 Indien de rechtspersoon combinatie 4 toepast, betekent dit dat zowel de geconsolideerde jaarrekening als de enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS*.

402 De volgende artikelen en afdelingen van Titel 9 Boek 2 BW en de bijbehorende bepalingen uit deze bundel zijn van toepassing indien de rechtspersoon zowel de geconsolideerde als de enkelvoudige jaarrekening opstelt op basis van IFRS* (artikel 2:362 lid 9 BW):

Wetsartikel	Onderwerp	Richtlijnen
Artikel 2:362 lid 6 BW (een na laatste volzin)	Jaarrekening blijkt nadien in ernstige mate tekort te schieten	alineea 150.101 e.v.
Artikel 2:362 lid 7 BW (laatste volzin)	Posten jaarrekening in andere taal	alineea 190.109 e.v.
Artikel 2:362 lid 10 BW	Vermelding toegepaste standaarden	alineea 105.107
Artikel 2:365 lid 2 BW	Wettelijke reserve voor ontwikkelingskosten	alineea 240.229
Artikel 2:373 BW	Presentatie en toelichting van het eigen vermogen	hoofdstuk 240
Artikel 2:379 lid 1 en 2 BW	Gegevens over belangen	alineea 214.808 e.v.
Artikel 2:380b letter d BW	Nummer handelsregister	alineea 300.104a
Artikel 2:382 BW	Gemiddeld aantal werknemers	alineea 315.103
Artikel 2:382a BW	Toelichting accountantshonoraria	alineea 390.301 e.v.
Artikelen 2:383 BW en 2:383b t/m 383e BW	Toelichting bestuurdersbeloningen	alineea 222.311 en 271.601 e.v.
Artikel 2:389 lid 8 BW	Reserve omrekeningsverschillen	alineea 122.211 en 240.229
Artikel 2:389 lid 10 BW	Toelichting verschillen in EV en resultaat enkelvoudig versus geconsolideerd	alineea 240.301
Artikel 2:390 BW	Herwaarderingsreserve	alineea 240.222 e.v.
Afdeling 7, artikelen 2:391 en 391a BW	Bestuursverslag	hoofdstuk 400
Afdeling 7, artikel 2:391a BW	Landenrapportage	hoofdstuk 500
Afdeling 8, artikel 2:392 BW	Overige gegevens	hoofdstuk 410
Afdeling 9, artikel 2:393 BW	Deskundigenonderzoek	hoofdstuk 398
Afdeling 10, artikel 2:394 en 395 BW	Openbaarmaking	hoofdstuk 396

Bovenstaande artikelen en afdelingen zijn eveneens van toepassing als slechts een enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS* (zonder dat de rechtspersoon een geconsolideerde jaarrekening opstelt).

Banken mogen tevens artikel 2:421 lid 5 BW toepassen. Op grond van artikel 2:421 lid 5 BW hoeven banken niet de rentevoet, de belangrijkste overige bepalingen en de aflossingen gedurende het boekjaar inzake leningen, voorschotten en garanties verstrekt ten behoeve van bestuurders en commissarissen te vermelden. Overigens wordt erop gewezen dat bij toepassing van IFRS* een deel van deze informatie wel verschaft moet worden.

Verzekeraars passen tevens artikel 2:441 lid 10 BW toe.

Bovengenoemde bepalingen gelden vanzelfsprekend ook voor beursgenoteerde rechtspersonen die de enkelvoudige jaarrekening opstellen op basis van IFRS*.

Overgang naar IFRS* in de enkelvoudige jaarrekening

403 Een rechtspersoon heeft bij de overgang naar IFRS* in de enkelvoudige jaarrekening op basis van IFRS 1 Eerste toepassing van IFRS eenmalig de optie om de reële waarde van bepaalde activa aan te merken als ‘veronderstelde kostprijs’ op de transitiedatum. In de enkelvoudige jaarrekening op basis van IFRS* wordt voor de waardevermeerdering voortvloeiend uit een ‘veronderstelde kostprijs’-waardering een herwaarderingsreserve aangehouden. Deze herwaarderingsreserve wordt gerealiseerd naarmate (en naar rato) het actief wordt afgeschreven en/of wordt verkocht. Deze realisatie wordt rechtstreeks vanuit de herwaarderingsreserve ten gunste van de Overige reserves verwerkt.

Voor een nadere uiteenzetting over herwaarderingsreserves wordt verwezen naar alinea’s 222 tot en met 228 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Financiële instrumenten

404 Onder IFRS* moeten of kunnen bepaalde financiële instrumenten als ‘fair value through other comprehensive income’ worden verwerkt. In het geval van financiële activa in de vorm van schuldinstrumenten worden de waardeveranderingen van dergelijke activa tot het moment van verkoop, aflossing of tot sprake is van een bijzondere waardevermindering in de enkelvoudige jaarrekening op basis van IFRS* onder een herwaarderingsreserve in het eigen vermogen opgenomen. Indien deze waardeveranderingen positief zijn, wordt een herwaarderingsreserve gevormd. Indien deze waardeveranderingen negatief zijn, wordt het negatieve bedrag als negatieve herwaarderingsreserve gepresenteerd tenzij en voor zover sprake is van een bijzondere waardevermindering. Deze herwaarderingsreserve kan dus een negatief saldo hebben.

In het geval van eigen-vermogensinstrumenten worden de waardeveranderingen in de enkelvoudige jaarrekening op basis van IFRS* ook in het eigen vermogen opgenomen, maar worden deze niet later alsnog verwerkt in de winst-en-verliesrekening (‘no recycling’). Indien deze waardeveranderingen positief zijn, wordt een herwaarderingsreserve gevormd. Indien de waardeveranderingen van eigen-vermogensinstrumenten negatief zijn, wordt het negatieve bedrag rechtstreeks in mindering gebracht op de vrij uitkeerbare reserves. Deze herwaarderingsreserve wordt op het moment van realisatie rechtstreeks vanuit de herwaarderingsreserve ten gunste van de Overige reserves verwerkt.

Voor een nadere uiteenzetting over herwaarderingsreserves wordt verwezen naar alinea’s 222 tot en met 228 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Presentatie en toelichting

405 Indien de enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van IFRS* zijn de presentatie- en toelichtingsvereisten van IFRS* van toepassing op de enkelvoudige

jaarrekening. Op grond van artikel 2:362 lid 9 BW zijn aanvullend nog enkele bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW van toepassing. Verwezen wordt naar alinea 402.

406 **Indien sprake is van een negatieve herwaarderingsreserve zoals bedoeld in alinea 404, dient in de toelichting te worden vermeld dat voor de bepaling van de vrij uitkeerbare winst deze negatieve herwaarderingsreserve in mindering wordt gebracht op de vrij uitkeerbare reserves.**

Ontwerp-Richtlijn

105 Bijlage 1 **Voorbeelden van verwerking van intercompany-transacties bij combinatie 3**

Deze bijlage is ter illustratie van alinea 302 van dit hoofdstuk met als doel een toelichting te geven op de inhoud van deze alinea. Uitgewerkt is de verwerking van intercompany-transacties en/of balansposities bij combinatie 3 tussen een moedermaatschappij en een geconsolideerde deelneming, waarin de moedermaatschappij een 100%-belang heeft, in overeenstemming met de uitgangspunten van hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening.

Voorbeeld 1

Te verwachten kredietverliezen (expected credit losses) zoals voorgeschreven in IFRS 9 Financiële instrumenten op leningen en vorderingen op de deelneming

Een moedermaatschappij verstrekt een lening van € 100 aan haar geconsolideerde deelneming. Het verwachte kredietverlies (expected credit loss) bedraagt op 31 december 202x € 10, bepaald in overeenstemming met IFRS 9. De nettovermogenswaarde van de geconsolideerde deelneming op basis van combinatie 3 bedraagt € 200.

In de geconsolideerde jaarrekening wordt de lening geëlimineerd en is geen sprake van een te verwerken verwacht kredietverlies.

In de enkelvoudige jaarrekening wordt ook geen verlies verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Het waarderingsverschil tussen de vordering bij de moedermaatschappij en de schuld als onderdeel van de waardering van de deelneming wordt geëlimineerd.

Deze eliminatie kan worden verwerkt in de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming (boekwaarde verstrekte lening bedraagt € 90 en de deelnemingswaarde € 210) of door middel van een overlopende post (boekwaarde verstrekte lening bedraagt € 90, de boekwaarde van het overlopend actief € 10 en de deelnemingswaarde € 200). Om praktische redenen is het toegestaan om de eliminatie te verwerken in de boekwaarde van de verstrekte lening (boekwaarde verstrekte lening bedraagt € 100 en de deelnemingswaarde € 200).

Voorbeeld 2

Verschillen in de verwerkingswijze van een lessor en een lessee voor een lease tussen de moedermaatschappij en de deelneming conform IFRS 16 Leaseovereenkomsten

Een lessor (moedermaatschappij) en een lessee (geconsolideerde deelneming) gaan een leaseovereenkomst aan met betrekking tot bepaalde activa. Voor de lessor kwalificeert deze lease onder IFRS 16 als een operationele lease. In de geconsolideerde jaarrekening heeft deze intercompany-lease geen effect, omdat de effecten hiervan volledig worden geëlimineerd.

Bij de lease ontstaat door de toepassing van IFRS 16 een verschil in verwerkingswijze in de jaarrekening van de lessor en de lessee. De lessee verwerkt de lease door opname van een gebruiksrecht (right-of-use actief) en een leaseverplichting in de balans. Het actief wordt lineair afgeschreven en de leaseverplichting wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Hierdoor hebben de totale kosten van de lease gedurende de looptijd van de lease een dalend patroon. De lessor daarentegen verwerkt de lease-opbrengsten lineair gedurende de leaseperiode.

In de enkelvoudige jaarrekening van de moedermaatschappij kunnen deze verschillen tussen de verwerking bij de lessor en lessee worden geëlimineerd in de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming of door middel van een overlopende post.

Voorbeeld 3

Derivaten die zijn afgesloten door de moedermaatschappij waarbij het afgedekte risico zich bij de deelneming bevindt en in de geconsolideerde jaarrekening hedge-accounting wordt toegepast

Een moedermaatschappij dekt met behulp van een derivaat een risico af dat gelopen wordt door de geconsolideerde deelneming. Voor de geconsolideerde jaarrekening wordt voldaan aan de voorwaarden voor hedge-accounting en wordt dit ook toegepast, aangezien het afgedekte risico en het afdekkingsinstrument (derivaat) onderdeel zijn van dezelfde consolidatiekring.

Het afgedekte risico en het afdekkingsinstrument (derivaat) bevinden zich in verschillende rechtspersonen. Aangezien een deelneming wordt beschouwd als een samenstel van activa en passiva, is het onderliggende afgedekte risico opgesloten in de post deelneming in de enkelvoudige jaarrekening. Ook in de enkelvoudige jaarrekening wordt derhalve hedge-accounting toegepast.

Voorbeeld 4

Een door een deelneming uitgegeven financieel instrument dat (deels) wordt gehouden door de moedermaatschappij, waarbij de deelneming dit instrument waardeert tegen geamortiseerde kostprijs en de moedermaatschappij dit instrument waardeert tegen reële waarde

Een geconsolideerde deelneming geeft in 202x (beursgenoteerde) obligaties ter waarde van € 100 uit. 10% van de obligaties wordt gehouden door de moedermaatschappij en 90% van de obligaties wordt gehouden door derden. In de geconsolideerde jaarrekening wordt 10% van de obligaties geëlimineerd en de resterende 90% wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De geconsolideerde deelneming waardeert de obligatie (verplichting) tegen geamortiseerde kostprijs van € 100. Het aandeel van de moedermaatschappij hierin is € 10 (10%). Indien de zelfstandige positie van de moedermaatschappij op basis van IFRS 9 Financiële instrumenten wordt bepaald, zou op basis van het business model de moedermaatschappij deze obligaties in haar enkelvoudige jaarrekening tegen reële waarde met waardewijzigingen door het overig totaalresultaat; of – op basis van de SPPI-test – tegen reële waarde met waardewijzigingen door de winst-en-verliesrekening verwerken. Per balansdatum bedraagt de reële waarde van de lening € 120, waarvan de moedermaatschappij € 12 houdt.

In de enkelvoudige jaarrekening kan het waarderingsverschil op deze intercompany-verhouding worden geëlimineerd in de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming of door middel van een overlopende post. Om praktische redenen is het toegestaan om de eliminatie te verwerken in de boekwaarde van de gehouden lening.

Voorgestelde wijzigingen in overige hoofdstukken RJ-bundel

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 100 'Inleiding'

100 INLEIDING

Deze Richtlijn 100 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn 100 (aangepast 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

100.0 Definities

~~Equity methode: een methode voor administratieve verwerking waarbij de investering aanvankelijk tegen kostprijs wordt opgenomen, en vervolgens wordt aangepast om rekening te houden met de wijziging van het aandeel van de investeerder in de netto activa van de deelneming na de overname. De winst of het verlies van de investeerder omvat zijn aandeel in de winst of het verlies van de deelneming.~~

~~Nettovermogenswaarde: de rechtspersoon bepaalt de nettovermogenswaarde van de deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op de zelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat.~~

100.1 ~~Toe te passen~~ passing Richtlijnen en IFRS*standaarden in de geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening

Wettelijke bepalingen

101 Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op de volgende wettelijke bepalingen. Deze bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 900 Wetteksten:

- artikel 2:361 lid 1 BW; en
- artikel 2:362 ~~leden~~ 8 ~~t/men lid~~ 10 BW.

102 De rechtspersoon vermeldt op grond van artikel 2:362 lid 10 BW in de toelichting volgens op basis van welke standaarden de jaarrekening is opgesteld. ~~Deze bepaling is ook van toepassing voor de rechtspersonen die IFRS* toepassen.~~ Dit betekent dat vermeld wordt of de jaarrekening is opgesteld volgens op basis van IFRS* of volgens op basis van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

102a ~~(vervallen) De IAS-verordening is direct van toepassing bij de opstelling van geconsolideerde jaarrekeningen door beursgenoteerde rechtspersonen, zoals gedefinieerd in paragraaf 0 Definities van dit hoofdstuk.~~

~~Indien wordt gekozen voor vrijwillige toepassing van IFRS* bij opstelling van de geconsolideerde jaarrekening, en bij opstelling van de enkelvoudige jaarrekening in combinatie 3 of 4, heeft de rechtspersoon te maken met een wisselwerking tussen de IAS-verordening en de Nederlandse wetgeving, namelijk indien en voor zover deze wetgeving dezelfde onderwerpen behandelt als de IAS-verordening.~~

~~Voor zover de wetgeving onderwerpen behandelt die buiten het toepassingsgebied van de IAS-verordening vallen, blijft de Nederlandse wetgeving van toepassing. Gedacht kan worden aan het bestuursverslag (artikelen 2:391 en 391a BW), het deskundigenonderzoek (artikel 2:393 BW) en de openbaarmaking (artikelen 2:394 en 395 BW).~~

~~Voor zover de wetgeving onderwerpen behandelt die binnen het toepassingsgebied van de IAS-verordening vallen, wordt door de Nederlandse wetgeving een volledige toepassing van IFRS* —inclusief de daarin opgenomen keuzemogelijkheden— niet ingeperkt of bemoeilijkt.~~

Toepassing

103 Rechtspersonen kunnen hun geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening op basis van Titel 9 Boek 2 BW opstellen. Artikel 2:362 lid 8 BW biedt rechtspersonen daarnaast de mogelijkheid om zowel de ~~enkelvoudige geconsolideerde~~ als de ~~geconsolideerde enkelvoudige~~ jaarrekening op te stellen volgens op basis van IFRS*. IFRS* betreft de door de Europese Commissie goedgekeurde standaarden van de IASB en interpretaties van het IFRS IC. Beursgenoteerde rechtspersonen, zoals bedoeld in paragraaf 0 Definities, zijn ~~overigens~~ op grond van de IAS-verordening verplicht de geconsolideerde jaarrekening op te stellen volgens op basis van IFRS*.

104 Niet-beursgenoteerde rechtspersonen zijn vrij hun ~~enkelvoudige geconsolideerde~~ of ~~geconsolideerde enkelvoudige~~ jaarrekening volgens op basis van IFRS* op te stellen. Indien de rechtspersoon een geconsolideerde jaarrekening opstelt, kan een rechtspersoon slechts de enkelvoudige jaarrekening volgens op basis van IFRS* opstellen indien de geconsolideerde jaarrekening ook volgens op basis van IFRS* is opgesteld.

Indien de rechtspersoon de geconsolideerde jaarrekening opstelt op basis van Titel 9 Boek 2 BW en daarin dus niet IFRS* toepast, vereist artikel 2:362 lid 8 BW dat de enkelvoudige jaarrekening ook wordt opgesteld op basis van Titel 9 Boek 2 BW. Deze combinatie is niet mogelijk voor beursgenoteerde rechtspersonen, indien zij op grond van de IAS-verordening de geconsolideerde jaarrekening moeten opstellen op basis van IFRS*.

In hoofdstuk 105 ‘Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS* in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW’² wordt nader ingegaan op ~~In onderstaande tabel zijn de~~ mogelijke combinaties ~~opgenomen~~ die de wet biedt indien een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld naast de enkelvoudige jaarrekening. Het hoofdstuk is van toepassing op de jaarrekening van rechtspersonen die hun geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening opstellen op basis van IFRS*.

-	Geconsolideerde jaarrekening	Enkelvoudige jaarrekening
---	------------------------------	---------------------------

1.	Titel 9 Boek 2 BW	Titel 9 Boek 2 BW
----	-------------------	-------------------

2.	IFRS*	Titel 9 Boek 2 BW zonder toepassing van de optie om de waarderingsgrondslagen te hanteren die in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast (artikel 362 lid 8)
----	-------	---

- Geconsolideerde jaarrekening Enkelvoudige jaarrekening

3. IFRS* ~~Titel 9 Boek 2 BW met toepassing van de optie om de waarderingsgrondslagen te hanteren die de rechtspersoon heeft toegepast in de geconsolideerde jaarrekening (artikel 362 lid 8)~~

4. IFRS* IFRS*

104a Voor sommige onderwerpen staan de ~~R~~Richtlijnen toe IFRS*-standaarden, IFRS-standaarden of US GAAP-standaarden toe te passen, mits de desbetreffende standaarden integraal worden toegepast. Onder integraal toepassen wordt verstaan dat in beginsel alle bepalingen van de desbetreffende standaarden worden gevolgd, maar dat verwijzingen in de desbetreffende standaarden naar bepalingen uit andere standaarden binnen dat stelsel die niet door de rechtspersoon worden toegepast niet van toepassing zijn, tenzij dit expliciet is opgenomen in de Richtlijnen. Deze verwijzingen worden gelezen als verwijzingen naar de Richtlijn waar dat onderwerp wordt behandeld.

Toelichting bij combinatie 1

105 ~~Indien de rechtspersoon de geconsolideerde jaarrekening opstelt volgens Titel 9 Boek 2 BW en dus niet IFRS* toepast, vereist artikel 2:362 lid 8 BW dat de enkelvoudige jaarrekening ook wordt opgesteld volgens Titel 9 Boek 2 BW. Deze combinatie is niet mogelijk voor beursgenoteerde rechtspersonen, zoals bedoeld in paragraaf 0 Definities, omdat zij op grond van de IAS verordening de geconsolideerde jaarrekening moeten opstellen volgens IFRS*. Indien een rechtspersoon niet kiest voor toepassing van IFRS* in de geconsolideerde jaarrekening, moeten de voorschriften van Titel 9 Boek 2 BW worden gevolgd en mag niet met een beroep op IFRS* daarvan worden afgeweken. Hoofdstuk 105 'Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS* in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW'² is dus niet van toepassing op dergelijke rechtspersonen.~~

Toelichting bij combinatie 2

106 ~~(vervallen) Indien de rechtspersoon de geconsolideerde jaarrekening opstelt op basis van IFRS* in combinatie met de enkelvoudige jaarrekening op basis van Titel 9 Boek 2 BW, zonder toepassing van optie om de waarderingsgrondslagen toe te passen die de rechtspersoon ook in de geconsolideerde jaarrekening heeft toegepast zal in veel gevallen leiden tot een verschil in het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening.~~

~~De kapitaalbeschermingsregels van de artikelen 2:365 lid 2, 373, 389 leden 8 en 10 en 390 BW zijn slechts van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening, omdat de enkelvoudige jaarrekening de basis vormt voor de dividenduitkeringen. De toepassing van deze kapitaalbeschermingsbepalingen is bij combinatie 2 (zie de tabel in alinea 104) vereist, omdat de enkelvoudige jaarrekening bij die combinaties wordt opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.~~

Toelichting bij combinatie 3

107 ~~(vervallen)~~ Artikel 2:362 lid 8 BW staat het toe om de geconsolideerde jaarrekening op te stellen op basis van IFRS* in combinatie met de enkelvoudige jaarrekening op basis van Titel 9 Boek 2 BW, waarbij de waarderingsgrondslagen worden toegepast die de rechtspersoon ook in de geconsolideerde jaarrekening heeft toegepast. De mogelijkheid om de waarderingsgrondslagen die worden toegepast in de geconsolideerde jaarrekening volgens IFRS* ook toe te passen in de enkelvoudige jaarrekening is door de wetgever gecreëerd om het mogelijk te maken het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening in beginsel gelijk te houden aan het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening. Dit betekent dat bij het bepalen van de waardering van activa en passiva (inclusief geconsolideerde deelnemingen) in de enkelvoudige jaarrekening, dezelfde waarderingsgrondslagen en daaruit voortvloeiende waarderungen van de (onderliggende) activa en passiva worden gehanteerd, zoals deze zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Het voorgaande is ook van toepassing op de classificatiegrondslagen die van invloed zijn op het onderscheid tussen eigen en vreemd vermogen.

108 ~~(vervallen)~~ Een geconsolideerde deelneming wordt in de enkelvoudige jaarrekening gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode, waarbij de deelneming wordt beschouwd als een samenstel van activa en passiva en niet als een ondeelbaar actief. Bij deze waarderingsmethode komt tot uitdrukking dat de deelnemende partij een economisch belang heeft bij dit samenstel van activa en passiva van de deelneming (zie ook alinea 203 van hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany transacties in de jaarrekening).

Transacties en/of balansposities tussen de moedermaatschappij en haar geconsolideerde deelneming, waarbij sprake is van een 100% belang, leiden derhalve niet tot verschillen tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening. De effecten van onderlinge transacties en/of balansposities worden geëlimineerd waarbij de eliminaties zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening het uitgangspunt zijn voor de eliminaties in de enkelvoudige jaarrekening in overeenstemming met de uitgangspunten van hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany transacties in de jaarrekening. Voorbeelden hiervan zijn:

- te verwachten kredietverliezen (expected credit loss) zoals voorgeschreven in IFRS 9 op leningen en vorderingen op de deelneming;
- verschillen in de verwerkingswijze van een lessor en een lessee voor een lease tussen de moedermaatschappij en de deelneming conform IFRS 16;
- derivaten die zijn afgesloten door de moedermaatschappij waarbij het afgedekte risico zich bij de deelneming bevindt en in de geconsolideerde jaarrekening hedge accounting wordt toegepast;
- een door een deelneming uitgegeven financieel instrument dat deels wordt gehouden door de moedermaatschappij, waarbij de deelneming dit instrument waardeert tegen geamortiseerde kostprijs en de moedermaatschappij dit instrument waardeert tegen reële waarde.

In de bijlage bij dit hoofdstuk worden deze voorbeelden nader uiteengezet.

109 ~~(vervallen)~~ De bedoeling van de wetgever om het mogelijk te maken het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening in beginsel gelijk te houden aan het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening, betekent overigens niet dat er geen verschillen kunnen bestaan tussen het eigen vermogen en het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening. Net als bij combinatie 1 (zie alinea 105 van dit hoofdstuk en alinea 304 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen) kunnen vanuit het perspectief

~~van de enkelvoudige jaarrekening in specifieke situaties verschillen bestaan tussen het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening en het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening. Dergelijke verschillen worden in overeenstemming met artikel 2:389 lid 10 BW toegelicht. Voorbeelden van verschillen die kunnen ontstaan zijn weergegeven in de alinea's 110 en 111.~~

~~110 (vervallen) Indien geen sprake is van een 100% belang in een geconsolideerde deelneming, kunnen uit dien hoofde verschillen ontstaan tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening. Dit wordt veroorzaakt doordat in de geconsolideerde jaarrekening balansposities en/of transacties integraal worden geëlimineerd en in de enkelvoudige jaarrekening proportioneel. Voor de wijze van proportionele eliminatie en verwerking van deze intercompany transacties in de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar de alinea's 301 tot met 308 van hoofdstuk 260 De verwerking van resultaten op intercompany transacties in de jaarrekening. Hierbij zijn de eliminaties zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening het uitgangspunt voor de proportionele eliminatie in de enkelvoudige jaarrekening.~~

~~111 (vervallen) Als een geconsolideerde deelneming een negatief eigen vermogen heeft, zijn de bepalingen van toepassing zoals opgenomen in de alinea's 418 tot en met 420 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa en de alinea's 424 en 425 van hoofdstuk 252 Voorzieningen, niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa. Derhalve kan dit leiden tot een verschil tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening.~~

~~112 (vervallen) Transacties en/of balansposities tussen de moedermaatschappij en haar niet-geconsolideerde deelnemingen worden in de enkelvoudige jaarrekening verwerkt conform de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS*.~~

~~113 (vervallen) De enkelvoudige jaarrekening wordt bij toepassing van combinatie 3 op basis van Titel 9 Boek 2 BW opgesteld. De presentatie- en toelichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 BW, het Besluit modellen jaarrekening en de presentatie- en toelichtingsbepalingen uit deze bundel moeten daarbij worden gevolgd. De presentatie- en toelichtingsvereisten van IFRS* in de enkelvoudige jaarrekening worden dus niet gevolgd als deze hiermee strijdig zijn. Zo wordt bijvoorbeeld een belang dat op grond van artikel 2:24c BW als deelneming kwalificeert in de enkelvoudige jaarrekening als deelneming gepresenteerd, ook indien dit belang volgens IFRS* in de geconsolideerde jaarrekening op een andere wijze wordt gepresenteerd. Indien de rechtspersoon artikel 2:402 BW toepast, kan worden volstaan met een verkorte winst en verliesrekening.~~

~~114 (vervallen) Geconsolideerde deelnemingen worden bij de toepassing van de vermogensmutatiemethode in de enkelvoudige jaarrekening gepresenteerd volgens:~~
~~a. de nettovermogenswaardemethode; of~~
~~b. de equity methode.~~

~~Bij de presentatie volgens de nettovermogenswaardemethode wordt goodwill afzonderlijk in de balans opgenomen, terwijl bij de presentatie volgens de equity methode de goodwill als onderdeel van de post deelnemingen wordt opgenomen. In beide situaties is terugname van een bijzondere waardevermindering van goodwill niet toegestaan conform de grondslagen zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening.~~

~~115 (vervallen) Bij de toepassing van combinatie 3 zijn de artikelen van Titel 9 Boek 2 BW~~

en de bijbehorende bepalingen uit deze bundel zoals opgenomen in alinea 116 (artikel 2:362 lid 9 BW), in aanvulling op bovenstaande bepalingen, tevens van toepassing.

Bij toepassing van combinatie 3 zijn tevens de alinea's 512 en 514 tot en met 516 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa van toepassing.

Toelichting bij combinatie 4

116 (vervallen) De volgende artikelen van Titel 9 Boek 2 BW en bepalingen uit deze bundel zijn van toepassing indien de rechtspersoon zowel de enkelvoudige als de geconsolideerde jaarrekening opstelt volgens IFRS* (artikel 2:362 lid 9 BW):

Wetsartikel	Onderwerp	Richtlijnen
Artikel 2:362 lid 6 BW	Jaarrekening blijkt nadien in ernstige mate tekort te schieten	alinea 150.101 e.v.
Artikel 2:362 lid 7 BW	Posten jaarrekening in andere taal	alinea 190.109 e.v.
Artikel 2:362 lid 10 BW	Vermelding toegepaste standaarden	alinea 100.102
Artikel 2:365 lid 2 BW	Wettelijke reserve voor ontwikkelingskosten	alinea 240.229
Artikel 2:373 BW	Presentatie en toelichting van het eigen vermogen	hoofdstuk 240
Artikel 2:379 lid 1 en 2 BW	Gegevens over belangen	alinea 214.808 e.v.
Artikel 2:380b letter d BW	Nummer handelsregister	alinea 300.104a
Artikel 2:382 BW	Gemiddeld aantal werknemers	alinea 315.103
Artikel 2:382a BW	Toelichting accountantshonoraria	alinea 390.301 e.v.
Artikelen 2:383 BW en 2:383b t/m 383e BW	Toelichting bestuurdersbeloningen	alinea 222.311 en 271.601 e.v.
Artikel 2:389 lid 8 BW	Reserve omrekeningsverschillen	alinea 122.211 en 240.229
Artikel 2:389 lid 10 BW	Toelichting verschillen in EV en resultaat enkelvoudig versus geconsolideerd	alinea 240.301
Artikel 2:390 BW	Herwaarderingsreserve	alinea 240.222 e.v.
Afdeling 7, artikelen 2:391 en 391a BW	Bestuursverslag	hoofdstuk 400
Afdeling 7, artikel 2:391a BW	Landenrapportage	hoofdstuk 500
Afdeling 8, artikel 2:392 BW	Overige gegevens	hoofdstuk 410
Afdeling 9 van Titel 9 BW2	Deskundigenonderzoek	hoofdstuk 398
Afdeling 10 van Titel 9 BW2	Openbaarmaking	hoofdstuk 396

Banken mogen tevens artikel 2:421 lid 5 BW toepassen. Op grond van artikel 2:421 lid 5 BW hoeven banken niet de rentevoet, de belangrijkste overige bepalingen en de aflossingen

gedurende het boekjaar inzake leningen, voorschotten en garanties verstrekt ten behoeve van bestuurders en commissarissen te vermelden. Overigens wordt erop gewezen dat bij toepassing van IFRS* een deel van deze informatie verschaft moet worden.

Verzekeraars passen tevens artikel 2:441 lid 10 BW toe.

Bovengenoemde bepalingen gelden vanzelfsprekend ook voor beursgenoteerde rechtspersonen, zoals bedoeld in paragraaf 0 Definities, die de enkelvoudige jaarrekening opstellen volgens IFRS*.

~~Omdat de enkelvoudige jaarrekening de basis vormt voor de dividenduitkeringen zijn de kapitaalbeschermingsregels van de artikelen 2:365 lid 2, 373, 389 leden 8 en 10 en 390 BW slechts van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening.~~

100 Bijlage 1 ~~(vervallen)~~ **Voorbeelden van verwerking van intercompany transacties bij combinatie 3**

Deze bijlage is ter illustratie van alinea 108 van dit hoofdstuk met als doel een toelichting te geven op de inhoud van deze alinea. Uitgewerkt is de verwerking van intercompany transacties en/of balansposities bij combinatie 3 tussen een moedermaatschappij en een geconsolideerde deelneming, waarin de moedermaatschappij een 100%-belang heeft, in overeenstemming met de uitgangspunten van RJ 260. De verwerking van resultaten op intercompany transacties in de jaarrekening.

Voorbeeld 1

Te verwachten kredietverliezen (expected credit loss) zoals voorgeschreven in IFRS 9 op leningen en vorderingen op de deelneming

Een moedermaatschappij verstrekt een lening van € 100 aan haar geconsolideerde deelneming. Het verwachte kredietverlies (expected credit loss) bedraagt op 31 december 202x € 10 bepaald in overeenstemming met IFRS 9. De netto vermogenswaarde op basis van combinatie 3 bedraagt € 200.

In de geconsolideerde jaarrekening wordt de lening geëlimineerd en is geen sprake van een te verwerken verwacht kredietverlies.

In de enkelvoudige jaarrekening wordt ook geen verlies verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Het waarderingsverschil tussen de vordering bij de moedermaatschappij en de schuld als onderdeel van de waardering van de deelneming wordt geëlimineerd.

Deze eliminatie kan worden verwerkt in de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming (boekwaarde verstrekte lening bedraagt € 90 en de deelnemingswaarde € 210) of als een overlopende post (boekwaarde verstrekte lening bedraagt € 90, de boekwaarde van het overlopend actief € 10 en de deelnemingswaarde € 200). Om praktische redenen is het toegestaan om de eliminatie te verwerken in de boekwaarde van de verstrekte lening (boekwaarde verstrekte lening bedraagt € 100 en de deelnemingswaarde € 200).

Voorbeeld 2

Verschillen in de verwerkingswijze van een lessor en een lessee voor een lease tussen de moedermaatschappij en de deelneming (in overeenstemming met IFRS 16)

Een lessor (moedermaatschappij) en een lessee (geconsolideerde deelneming) gaan een leaseovereenkomst aan met betrekking tot bepaalde activa. Voor de lessor kwalificeert deze lease onder IFRS 16 als een operationele lease. In de geconsolideerde jaarrekening heeft deze intercompany lease geen effect, omdat de effecten hiervan volledig worden geëlimineerd.

Bij de lease ontstaat door de toepassing van IFRS 16 een verschil in verwerkingswijze in de jaarrekening van de lessor en de lessee. De lessee verwerkt de lease als een zogenoemde right-of-use actief en een leaseverplichting in de balans. Het actief wordt lineair afgeschreven en de leaseverplichting wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Hierdoor hebben de totale kosten van de lease gedurende de looptijd van de lease een dalend patroon. De lessor daarentegen verwerkt de lease-opbrengsten lineair gedurende de leaseperiode.

In de enkelvoudige jaarrekening van de moedermaatschappij kunnen deze verschillen tussen de verwerking bij de lessor en lessee worden geëlimineerd in de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming of als een overlopende post.

Voorbeeld 3

Derivaten die zijn afgesloten door de moedermaatschappij waarbij het afgedekte risico zich bij de deelneming bevindt en in de geconsolideerde jaarrekening hedge accounting wordt toegepast

Een moedermaatschappij dekt met behulp van een derivaat een risico af dat gelopen wordt door de deelneming. Voor de geconsolideerde jaarrekening wordt voldaan aan de voorwaarden voor hedge accounting en wordt dit ook toegepast, aangezien het afgedekte risico en het afdekkingsinstrument (derivaat) onderdeel zijn van dezelfde consolidatiekring.

Het afgedekte risico en het afdekkingsinstrument (derivaat) bevinden zich in verschillende rechtspersonen. Aangezien een deelneming wordt beschouwd als een samenstel van activa en passiva, is het onderliggende afgedekte risico opgesloten in de post deelneming in de enkelvoudige jaarrekening. Ook in de enkelvoudige jaarrekening wordt derhalve hedge accounting toegepast.

Voorbeeld 4

Een door een deelneming uitgegeven financieel instrument die deels wordt gehouden door de moedermaatschappij, waarbij de deelneming deze waardeert tegen geamortiseerde kostprijs en de moedermaatschappij deze waardeert tegen reële waarde

Een deelneming geeft in 202x (beursgenoteerde) obligaties ter waarde van € 100 uit. 10% van de obligaties wordt gehouden door de moedermaatschappij en 90% van de obligaties wordt gehouden door derden. In de geconsolideerde jaarrekening wordt 10% van de obligaties geëlimineerd en de resterende 90% wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De geconsolideerde deelneming waardeert de obligatie (verplichting) tegen geamortiseerde kostprijs van € 100. Het aandeel van de moedermaatschappij hierin is € 10 (10%). Indien de zelfstandige positie van de moedermaatschappij op basis van IFRS 9 wordt bepaald, zou op basis van het business model de moedermaatschappij deze obligaties in haar enkelvoudige jaarrekening tegen reële waarde met waardewijzigingen door het overig totaalresultaat; of op basis van de SPPI test tegen reële waarde met waardewijzigingen door de winst en verliesrekening verwerken. Per balansdatum bedraagt de reële waarde van de lening € 120, waarvan de moedermaatschappij € 12 houdt.

In de enkelvoudige jaarrekening kan het waarderingsverschil op deze intercompany verhouding worden geëlimineerd in de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming of als een overlopende post. Om praktische redenen is het toegestaan om de eliminatie te verwerken in de boekwaarde van de gehouden lening.

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 160 ‘Gebeurtenissen na balansdatum’

160 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Deze Richtlijn 160 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn 160 (aangepast 2021) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

160.2 Verwerking

Gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum

202a ~~(vervallen) Een rechtspersoon, die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 of 4 toepast, dient effecten van gebeurtenissen na balansdatum te verwerken in de jaarrekening (indien deze gebeurtenissen betrekking hebben op het betreffende of eerdere boekjaar) tot het moment dat de jaarrekening wordt opgemaakt (‘authorised for issue’). Dit betekent dat de op grond van artikel 2:362 lid 6 BW te verwerken effecten van gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening en nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum niet worden verwerkt.~~

~~— Deze verwerking is in lijn met alinea 102a van hoofdstuk 100 Inleiding.~~

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 214 ‘Financiële vaste activa’

214 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deze Richtlijn 214 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn 214 (herzien 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

214.5 Overige aspecten van de vermogensmutatiemethode

Omgekeerde overname

512 Bij een omgekeerde overname (zoals beschreven in alinea 109 van hoofdstuk 216 Fusies en overnames) zijn in de enkelvoudige jaarrekening van de in juridisch opzicht verkrijgende partij twee verwerkingswijzen mogelijk:

1. de verwerking van de omgekeerde overname volgens de economische vorm, waarbij de verkrijgende partij dezelfde is als in de geconsolideerde jaarrekening. De verkrijgende partij, zoals bepaald voor de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening, wordt in de enkelvoudige jaarrekening tegen haar nettovermogenswaarde opgenomen. De activa en verplichtingen van de in juridisch opzicht verkrijgende partij, aangemerkt als overgenomen partij voor de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening, worden geherwaardeerd naar hun reële waarde. Als goodwill wordt verwerkt het verschil tussen de aldus bepaalde netto-activa en de overnamesom, zoals bepaald voor de verwerking in de geconsolideerde jaarrekening. ~~Bij toepassing van combinatie 3 (zoals beschreven in alinea 104 en 107 t/m 115 van hoofdstuk 100 Inleiding) sluit deze verwerking het meest aan bij de doelstelling van deze combinatie;~~

2. de verwerking van de omgekeerde overname volgens de juridische vorm, waarbij de partij die de aandelen uitgeeft als verkrijgende partij wordt aangemerkt. De in juridisch opzicht overgenomen partij wordt opgenomen tegen haar nettovermogenswaarde, die wordt bepaald door haar activa en verplichtingen tegen reële waarde te waarderen. De door de in juridisch opzicht verkrijgende partij uitgegeven aandelen worden verwerkt tegen hun reële waarde. Het verschil tussen de aldus bepaalde nettovermogenswaarde en de reële waarde van de uitgegeven aandelen wordt verwerkt als goodwill.

Als de economische realiteit van de transactie inhoudt dat de in juridisch opzicht verkrijgende partij die de aandelen uitgeeft, in wezen niets anders is dan een voortzetting van de in juridisch opzicht overgenomen partij, dan is alleen de eerste verwerkingswijze toegestaan.

Enkele aspecten met betrekking tot de toepassing van de IFRS waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening in de enkelvoudige jaarrekening (combinatie 3; zie alinea's 107 tot en met 115 van hoofdstuk 100 Inleiding)*

514 ~~(vervallen)~~ Bij een stapsgewijze overname die resulteert in een business combination zoals gedefinieerd in IFRS 3, waardeert de rechtspersoon het bestaande belang op reële waarde op de overnamedatum. De waardeverandering van het bestaande belang als gevolg van deze herwaardering wordt via de winst en verliesrekening verwerkt. Op grond van artikel 2:390 lid 1 BW neemt de rechtspersoon een herwaarderingsreserve op ter grootte van de waardevermeerdering, tenzij voor het gehouden belang frequente marktnoteringen bestaan.

515 ~~(vervallen)~~ Van verlies van beleidsbepalende invloed is sprake indien de feitelijk beleidsbepalende invloed in een kapitaalbelang verloren gaat terwijl een kapitaalbelang behouden blijft. In een dergelijke situatie waardeert de rechtspersoon het resterende kapitaalbelang op reële waarde op dat moment. De waardeverandering van het resterende kapitaalbelang als gevolg van deze herwaardering wordt via de winst en verliesrekening verwerkt. Op grond van artikel 2:390 lid 1 BW neemt de rechtspersoon een herwaarderingsreserve op ter grootte van de waardevermeerdering van het resterende gehouden belang, tenzij voor het belang frequente marktnoteringen bestaan.

516 ~~(vervallen)~~ Als de rechtspersoon een gedeelte van een bestaand kapitaalbelang koopt of verkoopt waarbij de feitelijk beleidsbepalende invloed blijft bestaan, wordt het uit deze transactie resulterend verschil tussen de transactieprijis en de boekwaarde van het desbetreffende deel van de netto-activa rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 240 'Eigen vermogen'

240 EIGEN VERMOGEN

Deze Richtlijn 240 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn 240 (aangepast 2023) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

240.2 Eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening

Herwaarderingsreserves

224a ~~(vervallen)~~ Een rechtspersoon heeft bij de overgang naar IFRS* eenmalig de optie om de reële waarde van materiële vaste activa en bepaalde immateriële vaste activa aan te merken als 'veronderstelde kostprijs'. Het verschil met de boekwaarde bij waardering volgens Boek 2

Titel 9 BW op transitiedatum wordt in de geconsolideerde jaarrekening volgens IFRS* verwerkt in de Overige reserves.

~~Een rechtspersoon, die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 of 4 toepast, dient in de enkelvoudige jaarrekening voor de waardevermeerdering voortvloeiend uit een ‘veronderstelde kostprijs’ waardering een herwaarderingsreserve aan te houden. Deze herwaarderingsreserve valt vrij ten gunste van de Overige reserves naarmate (en naar rato) het actief wordt afgeschreven en/of wordt verkocht.~~

227b ~~(vervallen)~~ Indien een rechtspersoon in de geconsolideerde jaarrekening IFRS* toepast, kan de enkelvoudige jaarrekening op grond van artikel 2:362 lid 8 BW worden opgesteld volgens Titel 9 (combinatie 2), IFRS* (combinatie 4) of op basis van Titel 9 met gebruikmaking van de waarderingsgrondslagen die in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast (combinatie 3). Zie alinea 104 tot en met 116 van hoofdstuk 100 Inleiding.

~~Bepaalde financiële instrumenten moeten of kunnen volgens IFRS* in de geconsolideerde jaarrekening als ‘fair value through other comprehensive income’ worden beschouwd.~~

~~Met betrekking tot financiële activa in de vorm van schuldinstrumenten worden de waardeveranderingen tot aan verkoop of tot aan bijzondere waardevermindering onder een herwaarderingsreserve in het eigen vermogen opgenomen.~~

~~Met betrekking tot eigen vermogeninstrumenten worden de waardeveranderingen ook in het eigen vermogen opgenomen, maar worden deze niet later alsnog verwerkt in de winst- en verliesrekening (‘no recycling’). Indien deze waardeveranderingen positief zijn, wordt tot aan verkoop een herwaarderingsreserve gevormd.~~

~~De hiervoor bedoelde waardeveranderingen kunnen ook negatief zijn. In de enkelvoudige jaarrekening dient dit negatieve bedrag als volgt te worden verwerkt:~~

~~— een rechtspersoon die Titel 9 toepast in combinatie 2, verwerkt het negatieve bedrag (het cumulatieve negatieve verschil tussen de actuele waarde en de verkrijgingsprijs van het financieel instrument) op grond van artikel 2:390 lid 3 BW via de winst- en verliesrekening;~~

~~— een rechtspersoon, die combinatie 3 of 4 toepast, presenteert inzake financiële activa in de vorm van schuldinstrumenten het negatieve bedrag als negatieve herwaarderingsreserve (tenzij sprake is van een bijzonderewaardevermindering). In de toelichting dient te worden vermeld dat voor de bepaling van de vrij uitkeerbare winst deze negatieve herwaarderingsreserve in mindering wordt gebracht op de vrij uitkeerbare reserves;~~

~~— een rechtspersoon, die combinatie 3 of 4 toepast, brengt inzake eigen vermogeninstrumenten het negatieve bedrag rechtstreeks in mindering op de vrij uitkeerbare reserves.~~

Deze wijze van presenteren is in lijn met alinea 102a van hoofdstuk 100 Inleiding.

Overigens leiden deze verwerkingswijzen niet tot een ander uitkeerbaar bedrag. Ter illustratie wordt het volgende voorbeeld gegeven: onder IFRS* bedraagt de negatieve herwaarderingsreserve € 10 en bedragen de Overige reserves € 50. Het in het kader van kapitaalbescherming vrij uitkeerbare bedrag is € 40 (€ 50 minus € 10). Bij toepassing van Titel 9 wordt het bedrag van de negatieve herwaarderingsreserve ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht, waarmee de Overige reserves (en dus vrij uitkeerbare reserves) € 40 bedragen.

227c ~~(vervallen) De rechtspersoon die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 toepast, dient in de enkelvoudige jaarrekening voor de waardevermeerdering voortvloeiend uit een stapsgewijze overname (zie alinea 514 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa) of uit het verlies van feitelijk beleidsbepalende invloed (zie alinea 515 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa) een herwaarderingsreserve te vormen, tenzij voor het geherwaardeerde belang frequente marktnoteringen bestaan.~~

227d ~~(vervallen) De verzekeraar of verzekeringsgroep die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 toepast, en daarbij in de geconsolideerde jaarrekening IFRS 17 toepast, vormt in de enkelvoudige jaarrekening een wettelijke herwaarderingsreserve voor ongerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen in overeenstemming met alinea 240.227b. Onder de voorwaarden genoemd in alinea 240.224c wordt hierbij voor waardevermeerderingen van de beleggingen een wettelijke herwaarderingsreserve gevormd in overeenstemming met de bepalingen van dit hoofdstuk, waarbij deze wordt verminderd met (compenserende) samenhangende ongerealiseerde waardevermeerderingen van de verzekeringsverplichtingen.~~

Andere wettelijke reserves

232 **Een wettelijke reserve dient niet collectief, maar individueel te worden bepaald.**

De in artikel 2:373 lid 4 BW opgesomde wettelijke reserves worden derhalve niet met elkaar gesaldeerd. De volgende wettelijke reserves kunnen een negatief saldo hebben:

- de wettelijke reserve omrekeningsverschillen (artikel 2:389 lid 8 BW);
- de herwaarderingsreserve inzake financiële instrumenten die verwerkt wordt op basis van 'fair value through other comprehensive income' bij toepassing van combinatie 3 of 4 in overeenstemming met alinea ~~104~~313 en 404 van hoofdstuk ~~100~~5 Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS* in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW~~Inleiding; en~~
- de herwaarderingsreserve inzake kasstroomhedge-accounting (artikel 2:384 lid 8 BW).

De andere wettelijke reserves kunnen geen negatief saldo hebben.

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 940 'Begrippen' – redactionele wijzigingen

~~Equity methode: een methode voor administratieve verwerking waarbij de investering aanvankelijk tegen kostprijs wordt opgenomen, en vervolgens wordt aangepast om rekening te houden met de wijziging van het aandeel van de investeerder in de netto activa van de deelneming na de overname. De winst of het verlies van de investeerder omvat zijn aandeel in de winst of het verlies van de deelneming.~~

IAS-verordening: verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen.

IFRS*: De door de Europese Unie aanvaarde standaarden van de International Accounting Standards Board (IASB) en interpretaties van de IFRS Interpretations Committee (IFRIC IC) (zie artikel 2:362 lid 8 BW).